„Nem akarok színházigazgató lenni...”

Beszélgetés Huszti Péterrel

– Huszti Péterről aligha mondhatná bárki, hogy unatkozik...

– Az utóbbi időben összetorlódtak a feladatok, változásban van a színházi és a főiskolai élet. Úgy érzem, felelősséggel tartozom azoknak, akiktől tanultam, és azoknak, akiket tanítok. Világéletemben szigorú időbeosztással dolgoztam. Amikor hosszú éveken át csak a színháznak éltem, nem rádióztam, nem szinkronizáltam, a filmeket és a televíziós munkákat pedig úgy csoportosítottam, hogy lehetőleg színházi időn kívül essenek, tehát nyárra. Pályámnak két fő területe van, a színház és a főiskola. Az elmúlt évadban a Madách Színházban a *Lear Király*-ban játszottam, *A szabin nők elrablásá*-t pedig rendezőként jegyeztem a Kamarában. A Színház és Filmművészeti Főiskolán az idén végzett az osztályom, velük *A vágy villamosa* című darabot állítottam színre.

Négy éve vezetem a színházi főtanszakot, ami sok munkával jár, de hiszem, hogy a jövő színésznemzedékére nagy szükség lesz. Épp ezért hittel és lelkesedéssel csinálom, annak ellenére, hogy körülöttünk a világ elég zűrzavaros.

Elitképzés a magyar kultúrának

– Változásokat említett a színházon és a főiskolán belül...

– A Madách Színház új igazgatója Kerényi Imre lett. Arra kért, vállaljam el a Madách Kamara művészeti vezetését, azaz biztosítsam a színház programját, irodalmi működését, rendezőkkel, írókkal, dramaturgokkal konzultáljak. A főiskolának szintén új vezetése lett, ami komoly tanügyi reformot eredményezett. Az első évet előkészítő évnek tekintjük, ennek végén döntünk a főiskolán bentmaradó hallgatók sorsáról. A felvehetők keretszámát valamelyest növeltük, azonban a rostavizsgákat szigorúbbá tettük. Hála Istennek, a színészképzésben is megjelent a konkurencia, és ez újabb és újabb feladatokra sarkall bennünket. Mi színész-elitet, minőséget akarunk képezni. A főiskolának ugyan nem az a feladata, hogy a tanulók diploma utáni sorsával foglalkozzék, de én és tanártársaim azt valljuk: nem a vakvilágba kell színészeket képezni, hanem a magyar színházaknak.

– Negyvennyolc éves. Sok ez vagy kevés?

– Ha ezt így megkérdezi, akkor valószínűleg nem kevés, de nem érzem soknak sem. Ahogy az évek múlnak, egyre kevesebbet játszom, évente maximum egy új szerepet, viszont többet foglalkozom rendezéssel és pedagógiával. Ezek talán azt jelzik, hogy az ember túl van egy bizonyos ponton. Ugyanakkor azt is érzem, vannak szerepek, amiket ebben a korban kell eljátszani.

– A Madách Színházban 1966 óta játszik. A színészek többsége viszont azt vallja: egy idő után – szakmai szempontok miatt – szükséges váltani...

– Ez alatt a huszonhat év alatt legalább négy vagy öt színháznak voltam a tagja. Ennek a mostani Madách Színháznak semmi köze nincs például a két évvel ezelőttihez, az épületet kivéve. A színé-

szek, rendezők java része teljesen kicserélődött az évek folyamán. Azokkal a színészekkel, akikkel valaha együtt akartam játszani, különböző helyeken mindig sikerült. A másik ok – amit félve mondok –, azok a helyek, ahová hívtak, nem izgattak eléggé.

Egy főtanszékvezető gondjai

– Köztudott, hogy ön volt a Madách Színház igazgatói székének várományosa...

– Nyilvánvaló volt a színházi és a kulturális vezetés szempontjából, hogy ha ezt valaki minden zökkenő nélkül betölthetné, az én lennék. Azonban két okból nem vállaltam. Az első nagyon egyszerű: nem akarok színházigazgató lenni, mert akkor fel kellene adnom a rendezést, a tanítást, a színészetet, vagyis mindent, ami engem érdekel. A másik ok: nem tartottam magamat alkalmasnak arra, hogy egy olyan változást végbevigyek, ami szükséges a színház számára. Egy főiskolai tanárnak, főtanszékvezetőnek nagyon sok keserves döntést kell hoznia, ez nekem épp elég lelki tusát okoz. Az, hogy nem veszünk fel valakit, vagy év végén eltanácsolunk valakit, fájdalmas döntések. Úgy érzem, az a sok év, amit a pályán töltöttem, az a sok fájdalom, amit a színházban láttam, a sikertelen életpályákkal kapcsolatban tapasztaltam, feljogosít, hogy ezeket kimondjam, és ki is mondom. De kollégáim sorsa felől – akikkel együtt játszom – nem tudnék dönteni. Kerényi Imrét viszont kiváló színházcsinálónak, szervezőnek tartom, akinek van ereje ahhoz, hogy egy társulatot átszabjon. Ő nem olyan mértékben kötődik minden emberhez, mint én.

„Nekem nem volt átkos..."

– Ön a rendszerváltozás előtt is sikeres színész volt, hogyan értékeli a rendszerváltást?

– A múltban is és most is távol állok a politikától. Soha nem léptem be semmiféle pártba, nekem az a feladatom, hogy színészember legyek, aki játszik. Az elmúlt negyven évet azonban semmiképpen nem nevezném *átkosnak*, mert akkor is ugyanígy tanítottam, ugyanígy játszottam, mint most. Lényegében abban a negyven évben éltem az életem nagy részét, és nekem nem volt *átkos*. Megdöbbenve tapasztalom, okos emberek mondják: „Annak a levét isszuk, amit elherdáltunk." Mint a nép egyik tagja, ki merem jelenteni: nem mi vittük csődbe az országot, de sajnos a „levét" mi isszuk. Rosszabb körülmények között dolgozunk, például minden rendezői, főiskolai értekezlet azzal telik el, hogy erre sincs pénzünk, arra sincs pénzünk. Aggaszt: nem a kultúra legértékesebb része megy-e rá e változásra, és vajon nem azok fognak-e kivirágozni, akik üzleti szempontok alapján fognak túlélni, önfenntartani, nyerészkedni... Összeszorul a szívem, amikor arról hallok, hogy megszűnt egy értékeket képviselő könyvkiadó, egy színház...

– A jövőben milyen szerepekben játszik, mit rendez? Esetleg filmen is láthatjuk újra?

– Ősszel a Madách Színházban bemutatjuk Molnár Ferenc: *Testőr* című darabját, amelynek címszerepét játszom, Vámos László rendezésében. A főbb szerepekben: Tolnai Klári, Piros Ildikó, Mensáros László, Dózsa László, Varga Klári lesz látható. A jövőben fogok rendezni a Madách Kamarában. Két téma foglalkoztat, az egyik Rostand-tól *A sasfiók*, a másik Lengyel Menyhért *Tatfun* című drámája. Filmben nagyon régen szerepeltem, egy-két filmszerepet az idén is felajánlottak, de nem vállaltam el, nem tetszettek...

Parcsami Gábor